

(ד' ט' ט"א) בְּשֵׁם, מְרֻב אֻנִּים (ישעיה מ כו), תְּהוּא דְאֶתְמַר בִּיה (בראשית מח טז) וְיִדְגּוּ לְרֻב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְדָא צְדִיק, וְאִיהוּ אֲמִיץ כַּח אִישׁ צְדִיק, כַּח דִּילִיה אִיהִי כַּח דְעוּבְדָא דְבְרָאשִׁית, דְאֶתְמַר בִּיה (במדבר יד יז) וְעַתָּה יִגְדֵל נָא כַּח אֲדֻנִי, לֹא נַעֲדָר מִשְׁכִּינְתָא לְעֵלָם, וְהֵאֵי וְהֵאֵי כְּשֹׁט, שְׂבָעִין אֲנַפִּין לְאוּרִיָתָא.

אָמַר לִיה סְבָא סְבָא, מְרֻב אֻנִּים וְאֲמִיץ כַּח תַּמְן אָדָם קְדָמָא, תַּמְן אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, תַּמְן מִשָּׁה וְאַהֲרֹן, תַּמְן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה, וְתַרְיִן עֶשְׂרִי שְׁבַטִין, וְכָל נְשֻׁמְתִין דְשַׁתִּין רַבּוּא דִישְׂרָאֵל, וְדָכַל דְרִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, דְאֶתְמַר בְּהוּן (דברים כט יד) כִּי אֵת אֲשֶׁר יִשְׁנֹו פִּיה עֲמַנּוּ עוֹמֵד הַיּוֹם וְגוֹמֵר, כְּלָהוּ תַּמְן, אִישׁ לֹא נַעֲדָר לֹא חָסַר מִנִּיּוּהוּ חַד מִחֻשְׁבְּנָא, בְּגוּוּנָא דְצָבָא הַשְּׁמַיִם.

וְעוּד מְרֻב אֻנִּים דָּא כְּהֵנָּא, דְאֶתְמַר בִּיה כַּח אֹן, וְאֲמִיץ כַּח דָּא אֱלֹהִים דְאִיהִי אִימָא עֲלָאָה, דְאֶתְלַבְּשַׁת בְּגַבּוּרָה וּבְרָא עֲלָמָא בְּמַדַּת הַדִּין, וּבְגִין דָּא אִיהוּ גְבוּר אֲמִיץ כַּח, אִישׁ לֹא נַעֲדָר דָּא יַעֲקֹב, דְאֶתְמַר בִּיה (בראשית כה כז) וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם, מַה דְאֶתְמַר בְּתַלְתָּא אֲלִין, אֶתְמַר בְּתַלְתָּא עֲלָאִין, וְאֶתְמַר בְּתַלְתָּא תַתְּאִין, מִסְפָּר דְכְּלָהוּ שְׂכִינְתָא אִיהִי מִסְפָּר הַיָּמִים.

תקונא חמשיין

בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֱלֹהִי (בראשית כה כז), רְאִישֵׁי תִיבִין שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם שְׁחֵרִית מְנַחֵה עֲרֵבִית, תַּלְתָּא צְלוּתִין, עֲלִיּוּהוּ אֶתְמַר (איוב לג כט) הֵן כָּל אֱלֹהִי יַפְעֵל אֵל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר, בְּגִין דְאִינוּן מְרַכְּבָה דְתַלְתָּא אֲבָהוּ, וְעֲלִיּוּהוּ אֶתְמַר (בראשית ב ד) אֱלֹהִי תוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, אֱלֹהִי פֶסֶל אֵת הָרְאשׁוֹנִים, אֱלֹהִי וְדָאִי פֶסֶל לְקַדְמָאִין דְאָמְרוּ (שמות לב ד) אֱלֹהִי אֱלֹהֵינוּ יִשְׂרָאֵל, דְאִינוּן תוֹלְדִין דְתַהוּ, דְאֶתְרַמִּין בְּרָאשֵׁי תִיבִין תוֹלְדוֹת הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ תַּהוּ, וְאִינוּן חֲמִשׁ מִינֵין דְאֶתְמַר בְּהוּן בְּה' בְּרָאָם, וְאִינוּן עַמְלָקִים גְּבוּרִים נְפִילִים עֲנָקִים רְפָאִים, וּבְגִין דָּא טְרַחַת ה' בְּגִינֵיהוּ בְּגִין דְבַה' בְּרָאָם ה' דְאֲבָרְהָם, וְעֲלָה אֶתְמַר (ישעיה מה יח) לֹא תַהוּ בְרָאָה לְמִיתַב בִּינֵיהוּ, לְשֻׁבַת יַעֲרָה לְמַעַבְד יִשׁוּבָא מִנִּיּוּהוּ.

וּבְגִין הַאי ה', אֱלֹהִי דְאִינוּן תַּלְתָּא אֲבָהוּן תַּקִּינוּ תַּלְתָּא צְלוּתִין, לְנַחֲתָא בְּהוּן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְסַלְקָא לְשְׁכִינְתָא בְּהוּן דְאִיהִי ה' וְעִירָא, דְעַמְנָדָא דְאֲמַצְעִיתָא אִיהוּ גּוּפָא, וְתַרְיִן דְרוּעִין דִּילִיה יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, דְבַהוּן אֲחִיד בָּה, וְעַל גּוּפָא אֲסַתְלַקְתָּ, וּמָאן סְלִיק לָהּ עַל גּוּפָא מִי אִימָא עֲלָאָה, מִי בְרָא אֱלֹהִי, וְכַד סְלַקְתָּ סְלַקִּין עִמָּה פֶל צָבָא דְלַעִילָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב (שם מ כו) תְּמוּצִיא בְּמִסְפָּר צָבָאָם, וְכָל יִשְׂרָאֵל דְאִינוּן שַׁתִּין רַבּוּא מִתִּיחִסִּין בְּצָבָא דְלַעִילָא, לְכָלִּים בְּשֵׁם יִקְרָא, כְּלָהוּ אֶתְקַרִּיאוּ עַל שֵׁם צָבָא דְלַעִילָא, אִישׁ לֹא נַעֲדָר מִחֻשְׁבְּנָא.

וּשְׁכִינְתָא בְּגוּלּוּתָא בּוּזְמָנָא דְאִיהוּ מְרַחֲקָא בְּעֵלָה מִינָה, לְזַמְנִין אֶתְפְּרַנְסַת עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, לְזַמְנִין עַל יְדֵי אֲבָהוּ, לְזַמְנִין עַל יְדֵי אִימָא, לְזַמְנִין עַל יְדֵי אָבָא, לְזַמְנִין עַל יְדֵי בְּנִין, לְזַמְנִין עַל יְדֵי דְצְדִיק, וְכָלִּי יְהִיב בְּעֵלָה דְאִיהוּ ו', אִיהוּ בִין אָבָא וְאִימָא בִין י"ה, וְכַד אִיהוּ בִין אָבָא וְאִימָא, נְחִית לָהּ

פרנסהא על ידי אבא ואימא, וכד נחית בין תרינ דרועין דאית בהון שית פרקין, נחית לה פרנסה בתרינ דרועין, וכד נחית בגונפא דאיהו יעקב, נחית לה מזונא על ידיה, וכד נחית בתרינ שוקין דאינון (שיר ה טו) שוקיו עמודי שיש דאית בהון ו' פרקין, נחית לה מזונא על ידיהו, וכד נחית בצדיק נחית לה מזונא על ידיה, וכד נחית בה (ד' 19 ע"ב) דאתחבר ו' בה', לא צריך לנחיתא מזונא לה על ידי שליחא בעלמא, אלא על ידיה, וכד נפיק בה, אסתלק עד אין סוף דאיהו א', מזונא דילה לאו בזכותא תליא מלתא, ולא בחיים דאינון אבא ואימא, ולא בבני דאינון נצח וחד, אלא במזלא תליא מלתא, וכד נחיתת מאתרהא ונחיתת קודשא בריה הוא לדיירא עמה, אתמר ביה ובבנהא אין מזל לישראל, אלא קודשא בריה הוא רכיב על פרו"ב דאיהו מטטרו"ן ואיהו פרו"ד, ומתפרנסת על ידיה, דאיהו עבד עולם עבד דילה, ובכהוא זמנא איהי אתפרנסת על ידי שליח, וכל דא פפום עובדיהון דישראל הכי אתפרנסת.

זכאה איהו מאן דסליק לה לאתרה, ולקודשא בריה הוא לאתריה, דאתמר ביה (ישעיה יט א) הנה יהו"ה רוכב על עב קל), הנה יהו"ה יוצא ממקומו (שם כו כא), אמר ליה רבי אלעזר אבא, וכי יכול פר נש לאחזרא לקודשא בריה הוא לאתריה, אמר ליה אין, פמה דאשפחנא בידו דאמר (תהלים קלב ד) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום ליהו"ה וכו', בכהוא זמנא דבר נש אחזר ליה לאתריה, מה פתיב ביה ממקומו יפן ברחמיו לעמו, ובמאי חזרין ליה לאתריה, אלא בשלימו דתקונא דתקיננו בצלותא, ואוכח דבתר דאמר ממקומו יפן ברחמיו לעמו, אמר המיחדים את שמו ערב ובקר תמיד בכל יום אומרים פעמים, ואינון ה"ה, דצריך לאחזרא י' לגבי ה' דאיהו מקום דלעילא, ולאחזרא ו' לגבי ה' דאיהו מקום דלתתא, בגין דקודשא בריה הוא אומי דלא יחזיר לה' דלעילא, עד דיחזיר לה' דלתתא, ורוא דמלה לא אבא בעיר וגומר (הושע יא ט) והא אוקמוה.

תקונא חד וחמשינ

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, מאי את, אלא הכי אוקמוה קדמאין, פל אתין לרבויא, ודא א"ת אורייתא כלילא מא' ועד ת', דבה אתפריאו שמיא וארעא, ועוד את השמים, שמים דא קודשא בריה הוא, הדא הוא דכתיב (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים, ואת פת זוגיה עמיה, ואת דא צדיק ונת זוגיה, הארץ מאנא דכלהו לאפקא בה זרעין ואבין, ורוא דמלה וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וגומר (בראשית ב ה).

אמר רבי שמעון ברי, רוא עלאה הכא, אף על גב דכלא אתברי ואתקן בשמא דיהו"ה, דאינון את השמים, ורוא דמלה י"ה בשמים, ו"ה בארץ, הדא הוא דכתיב (תהלים צו יא) 'שמחו השמים ותנגל הארץ, עם פל דא דכלא אתקן בר' אתוון, לא נחית נביעו מלעילא על זרעין ואיבין דאינון שיח השדה דאיהו צדיק, ועשב השדה דאיהו עמודא דאמצעיתא, ולמה בגין דאדם אין, דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א לעבוד את האדמה.

אמר ליה רבי אלעזר אבא, שיח מנא לן דאיהו צדיק, אמר ליה ברי ביה תשפח ח"י ש', איהו
פליל תלת עברי צאן, דאינון שרשא דאילנא, ודא חי עלמין, דאיהו אות בצבא דיליה, עבאו"ת
איהו עמהון, פליל תלת דרגין לקבל תלת ענפין דש'.

והא ש' דתלת אבהן אינון, אלא ש' עלאה ענפי אילנא, ש' תתאה שרשי אילנא, ובגין דא וכל
שיח דא צדיק, וכל עשב ע"ב ש' דא יעקב פליל תלת אבהן, דאינון ענפי אילנא, וסלקין לשבעין
ותרין שמקון דויסע ויבא ויט, דבהאי שמא אתפריאו עשפין ואילנין דאינון נשמתיין דצדיקיא,
והאי עשב עליה אתמר (תהלים קד יד) ועשב לעבודת האדם להוציא לחם מן הארץ, לחם אבירים
אכל איש (שם עח כו), ואיהו נהמא דאורייתא.

